

Individuální vzdělávací plán pro praxi

Individuální vzdělávací plán (IVP) je závazný pracovní materiál sloužící všem, kteří se podílejí na výchově a vzdělávání integrovaného žáka.

Vzniká na základě spolupráce mezi učitelem, pracovníkem provádějícím reedukaci, vedením školy, žákem a jeho rodiči (zákonnými zástupci), pracovníkem pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra.

Proč individuální vzdělávací plán?

Cílem není hledat úlevy, ale najít optimální úroveň, na níž může integrovaný žák pracovat.

Umožňujeme **žákovi** pracovat podle jeho schopností:

- pracuje individuálním tempem,
- bez ohledu na učební osnovy, bez stresujícího porovnávání se spolužáky,
- není překážkou k dalšímu vzdělávání, ale pomůckou k lepšímu využití předpokladů,
- je pro žáka motivační – dává mu pocit péče a zájmu ze strany učitele,
- aktivní účast žáka - není pasivním objektem působení učitele a rodičů, ale přebírá odpovědnost za výsledky reedukace.

Umožňuje **učiteli** pracovat:

- s dítětem na úrovni, kterou ono dosahuje, bez obavy z neplnění požadavků učebních osnov
- je východiskem plánovité aktivity ve vztahu ke konkrétnímu integrovanému žákovi
- je vodítkem pro individuální vyučování a hodnocení
- nové údaje získávané v průběhu vyučování slouží jako zpětná vazba a vedou k úpravě plánu podle dosažených výsledků.

Do přípravy se zapojují i **rodiče**:

- stávají se spoluodpovědnými za výsledky práce svého dítěte,
- jsou seznámeni se stávající situací a perspektivou dítěte,
- využívají tak svého práva ve vztahu k dítěti, ale též na sebe přebírají odpovědnost.

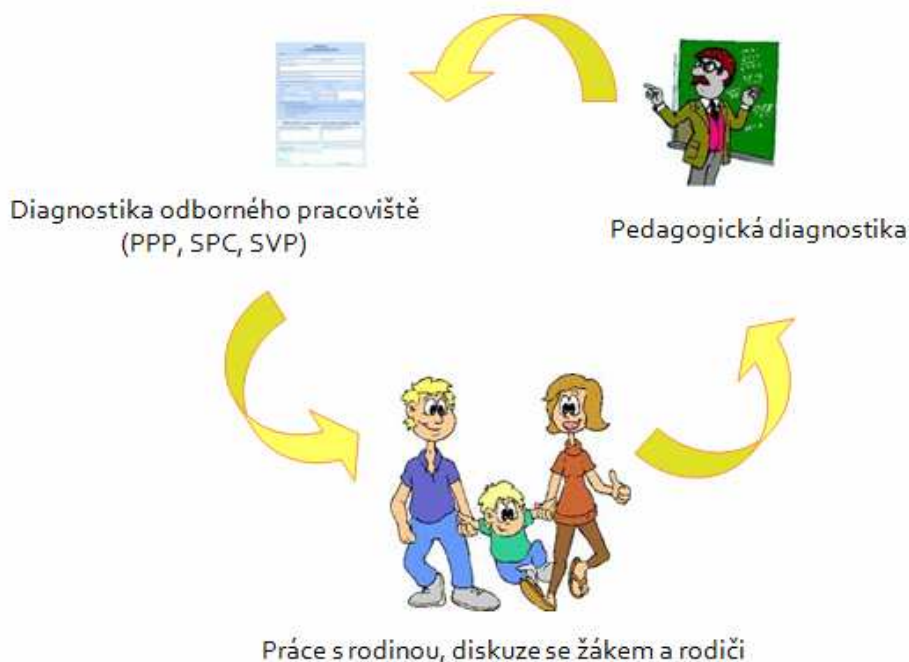
Tvorba IVP

Sestavení IVP je **kolektivní práce**:

Práce na IVP je současně prací s rodinou žáka.

Dále jde o konzultace v týmu:

- třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence, popř. ostatních vyučujících, kteří vytvářejí pedagogickou diagnostiku.
- Ta navazuje na diagnostiku z odborného pracoviště, například PPP (jsou zde informace o dítěti, např. informace o některých psychických kvalitách dítěte atd.).
- Dále také může navazovat na doporučení registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo odborného lékaře či dalšího odborníka.
- V neposlední řadě je v souladu se Školní vzdělávací program.

Organizace IVP

Výchovný poradce je zodpovědný za celkový proces, shromažďuje informace, podklady k IVP, archivuje.

Plán se vyhotovuje nejpozději do měsíce od doporučení či zjištění potřeb. Jednotliví učitelé stanovují vzdělávací cíle pro svůj konkrétní předmět sami, postup je konzultován a je přizpůsobený celku IVP.

IVP je vypracován tedy především pro ty předměty, kde se handicap výrazně projevu nebo zvláště potřebuje.

Co IVP obsahuje?

1. základní údaje o žákovi/žákyni
2. odpovědné osoby, zúčastněné osoby(AP)
3. v případě, že je žák/žákyně zařazován i do jiných tříd - učební plán kmenové třídy
4. upravený učební plán žáka/žákyně (např. kmenová třída MT 5hodin, žák MT 2hod, kmenová třída ČJ 7, žák ČJ 12)
5. organizace výuky – rozvrh hodin, specifické vzdělávací cíle (např. nácvik správné výslovnosti, rozvíjení slovní zásoby)
6. cíl, jehož má být dosaženo, rozepsání konkrétních vzdělávacích cílů v jednotlivých předmětech (cíle krátkodobé a dlouhodobé)
7. formy a metody výuky (např. práce ve dvojicích, skupině, didaktická hra)
8. konkrétní úkoly v jednotlivých oblastech – sluchová, zraková percepce, gramatika, cizí jazyk apod.
9. materiální podpora výuky
10. způsob hodnocení a klasifikace
11. způsob ověřování vědomostí
12. komunikace s rodiči – způsob komunikace, setkávání
13. podíl žáka/žákyně, rodičů
14. seznam kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek, speciálních učebnic a didaktických materiálů pro výuku žáka a konání zkoušek
15. finanční zajištění (učebnice, metodické listy)
16. datum, kdo se podílel na vypracování IVP, kontrola plnění IVP
17. evaluace IVP, zjištění, hodnocení IVP, rozhodnutí do budoucna.

Tipy a rady v IVP

Úprava rozvrhu

Rozvrh je např. upraven tak, aby měli žáci posílen ten předmět, ve kterém potřebují podporu. Mohou navštěvovat např. i hodiny v jiných třídách nebo ročnících. V těchto hodinách je nutné zajistit individuální přístup. Škola může pomoci zajistit individuální doučování (studenti vysokých škol-tutoři, AP, školní kluby - vyučující), v ideálním případě by však žáci s IVP neměli být znevýhodňováni tím, že oproti ostatním musí vynakládat větší úsilí a své výuce věnovat více času.

Stanovení specifických vzdělávacích cílů, například

- vytváření a rozvíjení slovní zásoby
- zaměřit se na techniku čtení – čtení slabik bez slabikování, omezit dvojí čtení např. „spolučtením“
- zaměřit se na porozumění čtenému textu – žák vypráví samostatně s detaily,
- popřípadě stručně s dopomocí začlenění žáka, žákyně do kolektivu třídy

Formy a metody výuky, například

Poslech, práce s názorem, didaktické hry na upevnění a zopakování látky, skupinová výuka, výuka ve dvojicích, práce s textem (doplňování, řazení, seskupování, dopisování, domýšlení celku, zvýrazňování), vedení dialogu, atd.

Materiální zabezpečení

Názorné metodické listy, encyklopedie a obrázkové knihy, nahrávky, softwarové výukové programy (např. pro žáky se specifickými poruchami učení), počítač, překladové slovníky, slovníky cizích slov.

Hodnocení

Vždy je třeba respektovat individuální zvláštnosti žáků a jejich předpoklady k učení, rodinné zázemí, učební motivaci, zkušenosti, zájmy, vlastnosti atd. Každý žák má vlastní, osobní hodnotu. Hodnocení by mělo být co nejpestřejší (portfolio, slovní hodnocení, známka, sebehodnocení, ...), protože tím nejlépe odpovídá na potřeby života. V IVP je přesně stanoveno, jak a za co je žák hodnocen. IVP určuje vzdělávací cíle, cestu k jejich naplnění a uvádí kompetence, které by měl žák v daném předmětu za určité časové období zhruba zvládnout, a na základě toho je následně hodnocen. Hodnotí se výhradně individuální pokrok žáka, žákyně. V rámci školního řádu, jehož součástí je i hodnotící řád, škola specifikuje zvolené hodnocení žáků s IVP. Při klasifikaci cizince se vychází z pedagogické diagnostiky, na jejímž základě je žák hodnocen. Zpočátku se používá slovní hodnocení, které lépe postihne individuální úspěchy a pokroky žáka. Ve srovnání s ostatními spolužáky, by při používání hodnocení známku, vždy zůstávali za hranicí možného úspěchu, popřípadě by jejich „dobré“ známky působily při porovnání s ostatními problematicky. O způsobu hodnocení jsou spolužáci informováni.

V případě použití slovního hodnocení jsou výsledky popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Hodnocení slouží především žákovi učení, mělo by nejen jemu, ale i učitelům a rodičům ukázat, co již zvládl, co ho ještě čeká a co ještě musí zlepšit. Má pro žáka motivační charakter.

Hodnocení prostřednictvím portfolia.

Kromě výsledků učení žáka je velmi významné hodnocení také jeho průběhu. Při tomto hodnocení je potřeba stanovit si kritéria, jimiž bude vyučující průběh vzdělávání měřen.

Úroveň vzdělávacího procesu hodnotíme pomocí indikátorů kvality, např.

- shoda mezi učiteli při vykonávání profesních povinností
- výukový den je strukturován, výuka je intelektově náročná
- učitelé a žáci mezi sebou v co největší míře komunikují, obě skupiny vytváří příjemné klima
- výstupy žáka jsou často hodnoceny dle kritérií, na jejichž tvorbě se může žák podílet
- požadavky jsou náročné, ale transparentní, jasně sdělené, a žák může očekávat maximum podpory při jejich plnění
- učitel žáka podporuje v tom, aby byl aktivní, ptá se
- žák sedí v blízkosti učitele
- atd.

Způsob ověřování znalostí

Při ověřování znalostí lze vycházet z učebních stylů žáků, z předchozích znalostí, na kterých můžeme stavět a připravit tak činnosti, které se o tyto znalosti a styly budou opírat.

Navržené způsoby a typy aktivit se dají využít ve všech vyučovacích předmětech.

Navržené způsoby: rozhovor, pozorování, práce s textem, práce s obrázkem, slovníkem – porozumění, zapojení ve skupině atd.

Komunikace s rodiči – způsob komunikace, setkávání

S rodiči je nastavena komunikace buď ústně nebo písemně prostřednictvím deníčků, emailů.

Rodičům vyučující navrhuje pravidelné konzultace, telefonní nebo emailové zprávy.

Především je však rodič seznámen s obsahem IVP, postupy práce, s cíly, hodnocením a určitě s jeho participací na IVP. V práci učitele je nutné si uvědomit také určitou sociální roli, kdy rodině podáváme poradenství, popřípadě krizovou intervenci.

Finanční zajištění

Doporučení:

- Granty – školy mají možnost ucházet se o dotace např. z MŠMT
- Sponzoring na výukový, metodický materiál a další pomůcky